

Talouden seurantaraportti ja tilinpäätösennuste 2023

AJANKOHTAISET NOSTOT LAHTI-KAUPUNKI

- Tilinpäätösennuste
- Verotulot
- Investoinnit
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö

Ajankohtaiset nostot

Kaupungin tulosenuste on toteutuneen kiinteistökaupan, verotulojen kasvun sekä käyttötalouden tulojen ja menojen positiivisen kehityksen ansiosta 41,2 milj. euroa. Tulos pohjautuu pääosin kertaluonteisiin eriin.

Inflaatio oli joulukuussa 3,6 %. Inflaatiota hidasti eniten sähkön, osakehuoneistojen ja omakotikiinteistöjen halpeneminen.

Suomi on taantumassa ja siitä toipuminen on hidasta. Talouden odotetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2024.

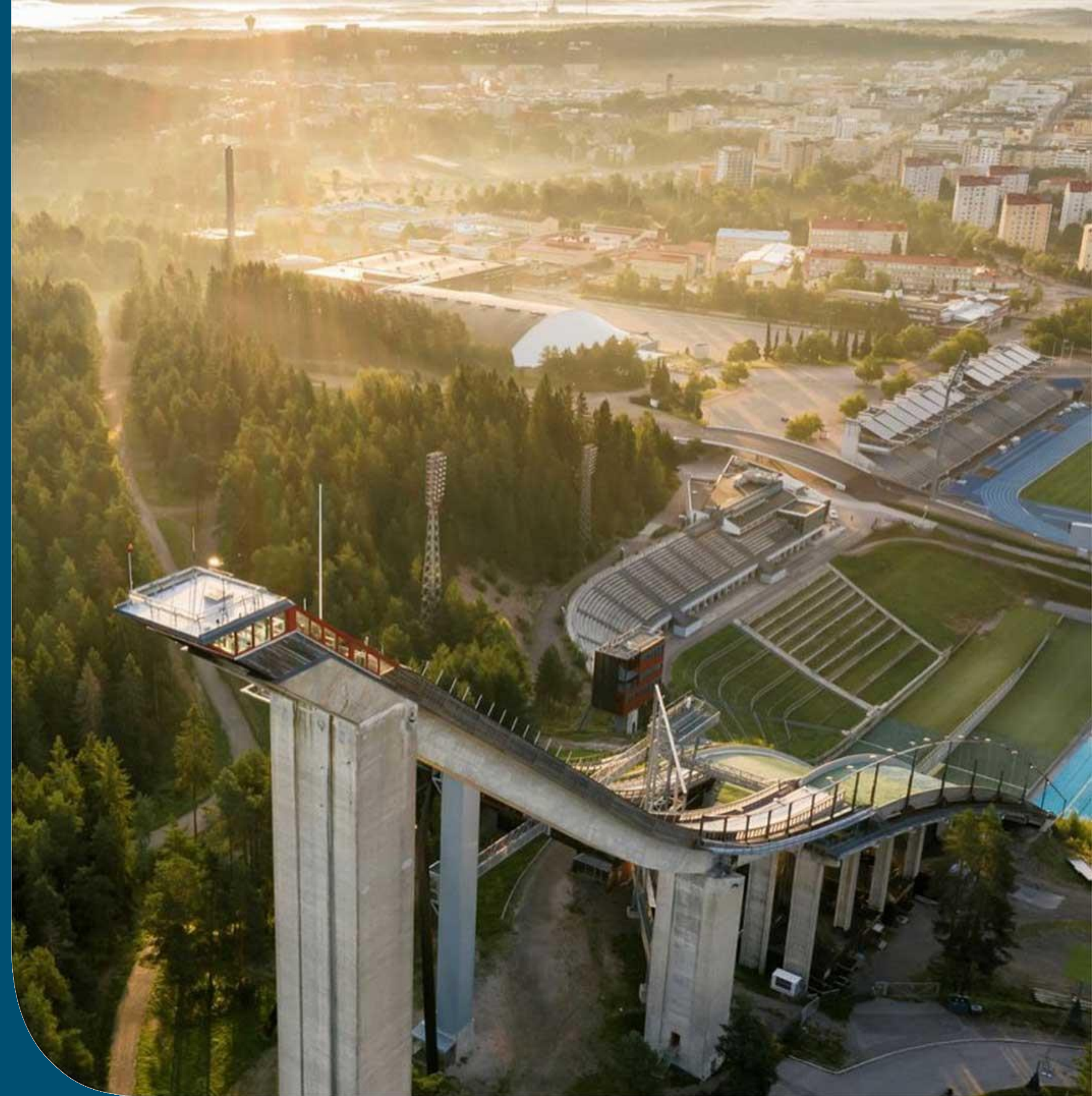
Väkiluku kasvoi vuoden 2023 aikana 525 henkilöllä.

Joulukuun työttömyysaste oli 14,9 %. (12/2022: 13,9 %), Suurten kaupunkien 2. korkein. Koko maan työttömyysaste on 11,2 %

Suunnitellut henkilötyövuodet alittuivat ja terveysperusteiset poissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

Tuloslaskelmaennuste 2023

Tuloslaskelma, 1 000 €	Tilinpäätös 2022	Alkuperäinen talousarvio 2023	Lisätalous- arviot 2023	Voimassa	Tilinpäätös- ennuste 2023 (Tpe)	Ylitys/alitus (Tpe-VTA)	Toteuma% (Tpe-VTA)	Toteuman muutos% (2023/2022)	Ylitys/alitus (Tpe-Alkup. TA)
				oleva talousarvio 2023 (VTA)					
Toimintatuotot	217 669	175 532	6 541	182 569	187 265	4 696	102,6 %	-14,0 %	11 733
Valmistus omaan käyttöön	1 147	1 114	0	1 114	1 302	188	116,9 %	13,5 %	188
Toimintakulut	913 947	493 879	9 144	503 551	490 562	-12 989	97,4 %	-46,3 %	-3 317
Toimintakate	-695 130	-317 233	-2 603	-319 868	-301 995	17 873	94,4 %	-56,6 %	15 237
Verotulot	545 068	279 316	20 384	299 700	304 843	5 143	101,7 %	-44,1 %	25 527
Valtionosuudet	245 733	87 372	2 934	90 306	90 872	567	100,6 %	-63,0 %	3 500
Rahoitustuotot ja -kulut	4 296	-5 455	0	-5 455	1 044	6 500	-19,1 %	-75,7 %	6 500
Vuosikate	99 967	44 000	20 714	64 682	94 764	30 082	146,5 %	-5,2 %	50 764
Poistot ja arvonalentumiset	52 854	53 331	1 690	51 608	53 517	1 908	103,7 %	1,3 %	186
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0
Tilikauden tulos	47 113	-9 331	22 404	13 074	41 247	28 173	315,5 %	-12,5 %	50 578
Poistoeron lisäys tai vähennys	140	75	0	75	-9 597	-9 672	-12796,0 %	-6960,9 %	-9 672
Varausten lisäys tai vähennys	0	0			10 000	10 000	0,0 %	0,0 %	10 000
Rahastojen lisäys tai vähennys	-174	0	0	0	-259	-259	0,0 %	49,3 %	-259
Tilikauden yli-/alijäämä	27 079	-9 256	22 404	13 149	41 391	28 242	314,8 %	52,9 %	50 647

Tilinpäätösennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2022	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	217,7	176,0	182,6	187,3	4,7
Valmistus omaan käyttöön	1,1	1,1	1,1	1,3	0,2
Toimintakulut	-913,9	-494,4	-503,6	-490,6	-13,0
Toimintakate	-695,1	-317,3	-319,9	-302,0	17,9
Verotulot	545,1	279,3	299,7	304,8	5,1
Valtionosuudet	245,7	87,4	90,3	90,9	0,6
Rahoitustuotot ja -kulut	4,3	-5,5	-5,5	1,0	-6,5
Vuosikate	100,0	44,0	64,7	94,8	30,1
Poistot ja arvonalentumiset	-52,9	-53,3	-51,6	-53,5	1,9
Tilikauden tulos	47,1	-9,3	13,1	41,2	28,2
Poistoeron lisäys tai vähennys	0,1			-9,6	
Varausten lisäys tai vähennys	-20,0			10,0	
Rahastojen lisäys tai vähennys	-0,2			-0,3	
Tilikauden yli-/alijäämä	27,1	-9,3	13,1	41,4	28,2

VUOSIKATE ENNUSTE

94,8

milj. euroa
(2022: 100,0)

TULOS ENNUSTE

41,2

milj. euroa
(2022: 47,1)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA ENNUSTE

255,1

milj. euroa
(2022: 213,7)

- Tammi-joulukuun alustavan ennusteen mukaan vuosikate on +94,8 milj. euroa ja riittää kattamaan poistot.
- Alustavan ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on positiivinen +41,2 milj. euroa. Merkittävimmät tulosta parantavat tekijät ovat kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökaupan myyntivoitto 20,7 milj. euroa, rahoituserien positiivinen kehitys ja verotulojen ennakoitua parempi kehitys johtuen erityisesti vuoden 2022 verohännistä. Positiivinen tulos pohjautuu kertaluonteisiin eriin.
- Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän +4,7 milj. Maavuokrien ennustetaan toteutuvan ennakoitua korkeampina ja ulkoista rahoitusta saavien projektien tuloja kertyi arvioitua enemmän.
- Toimintakuluista arvioidaan säästyvän -13,0 milj. euroa. Säästöjä on saatu aktiivisella kulujen hallinnalla ja lisäksi toimintakuluarvio on toteutunut ennakoitua pienempänä kiinteistöjen hoitokulujen, maksettavien avustusmäärärahojen, projekti- ja tapahtumakulujen sekä työllistämistoimien määrärahojen osalta.
- Valtuuston 13.3.2023, 12.6.2023 ja 2.10.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

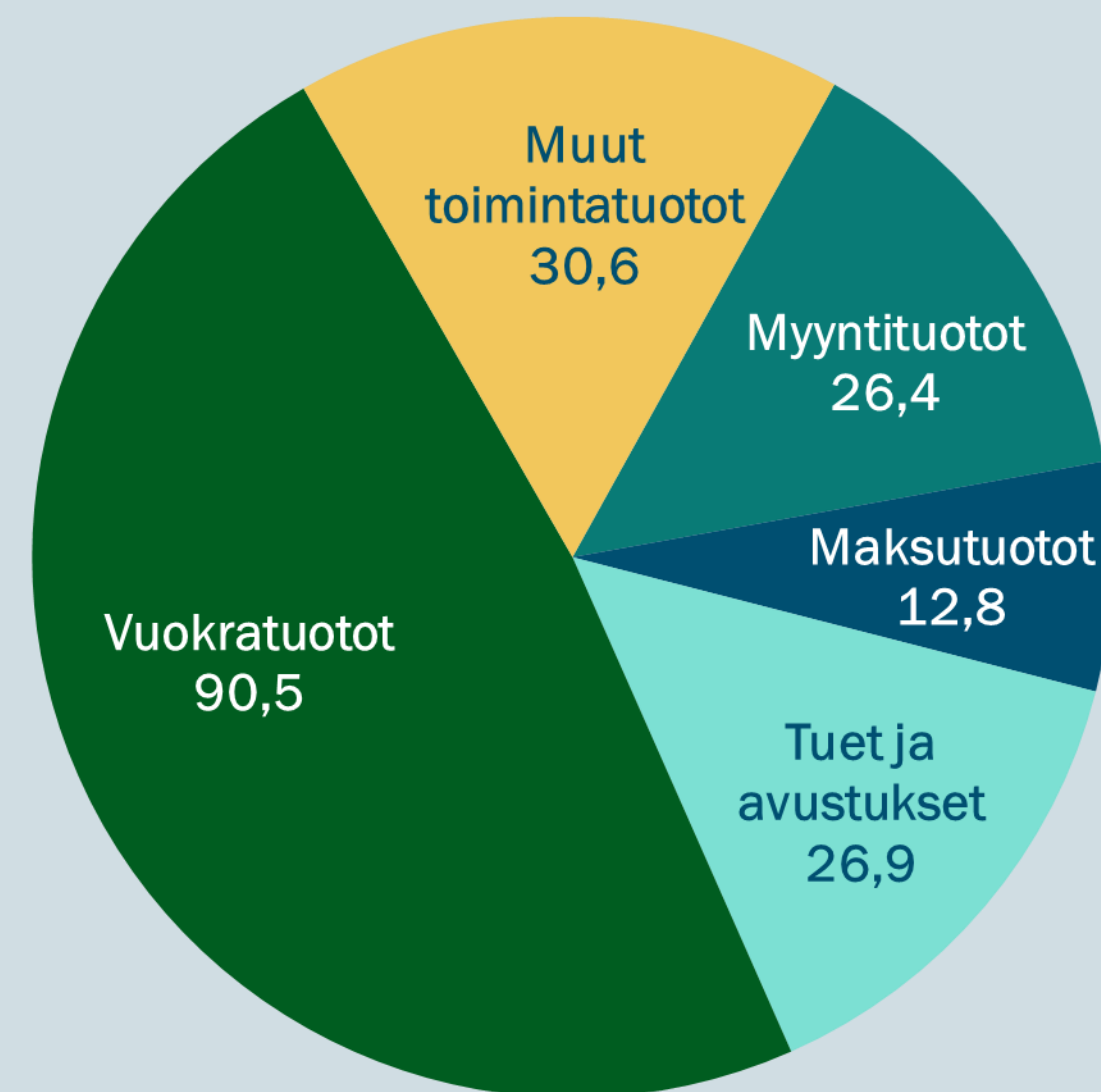
Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT

ENNUSTE

187,3

milj. euroa
(2022: 217,7)

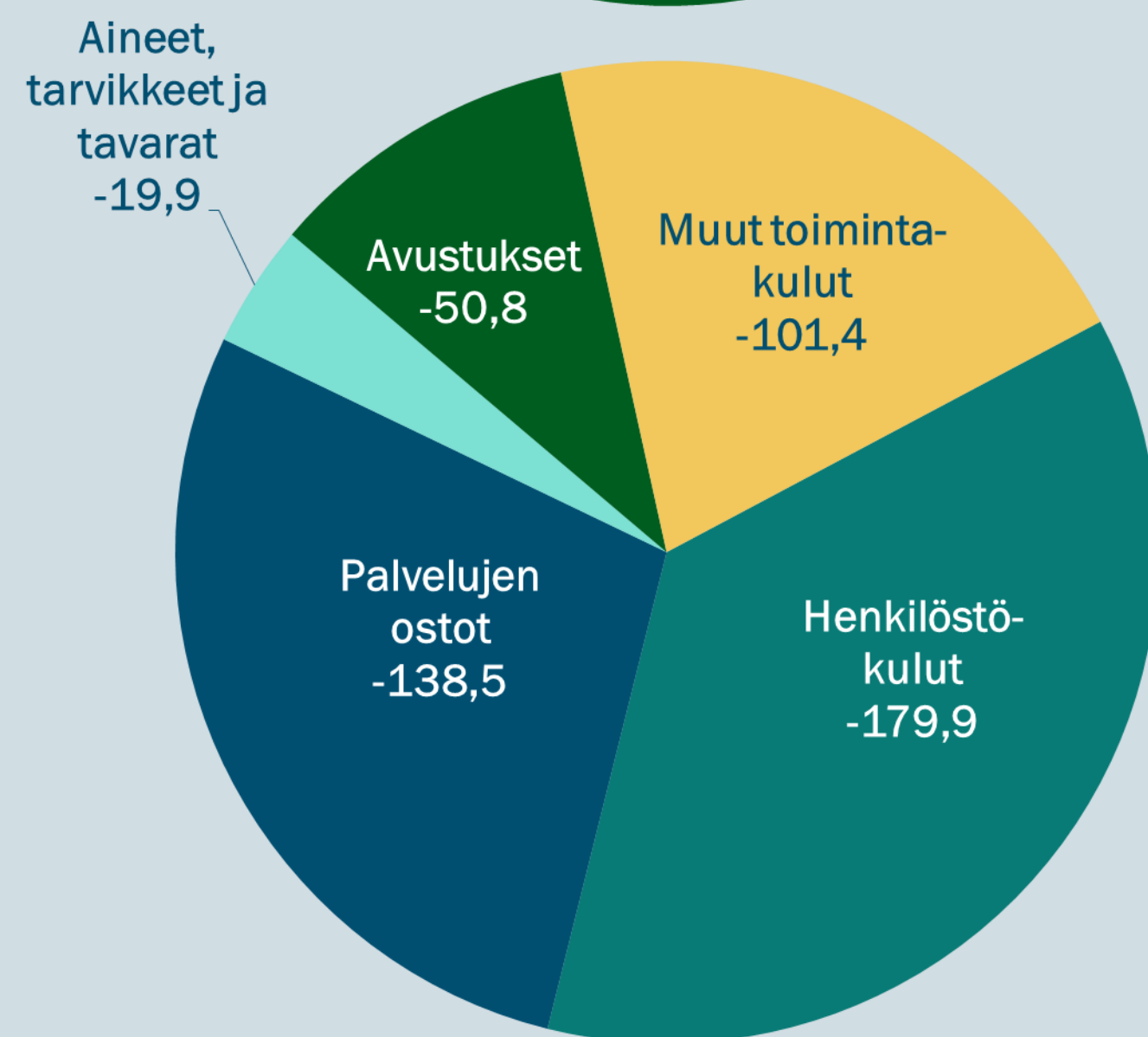

TOIMINTAKULUT

ENNUSTE

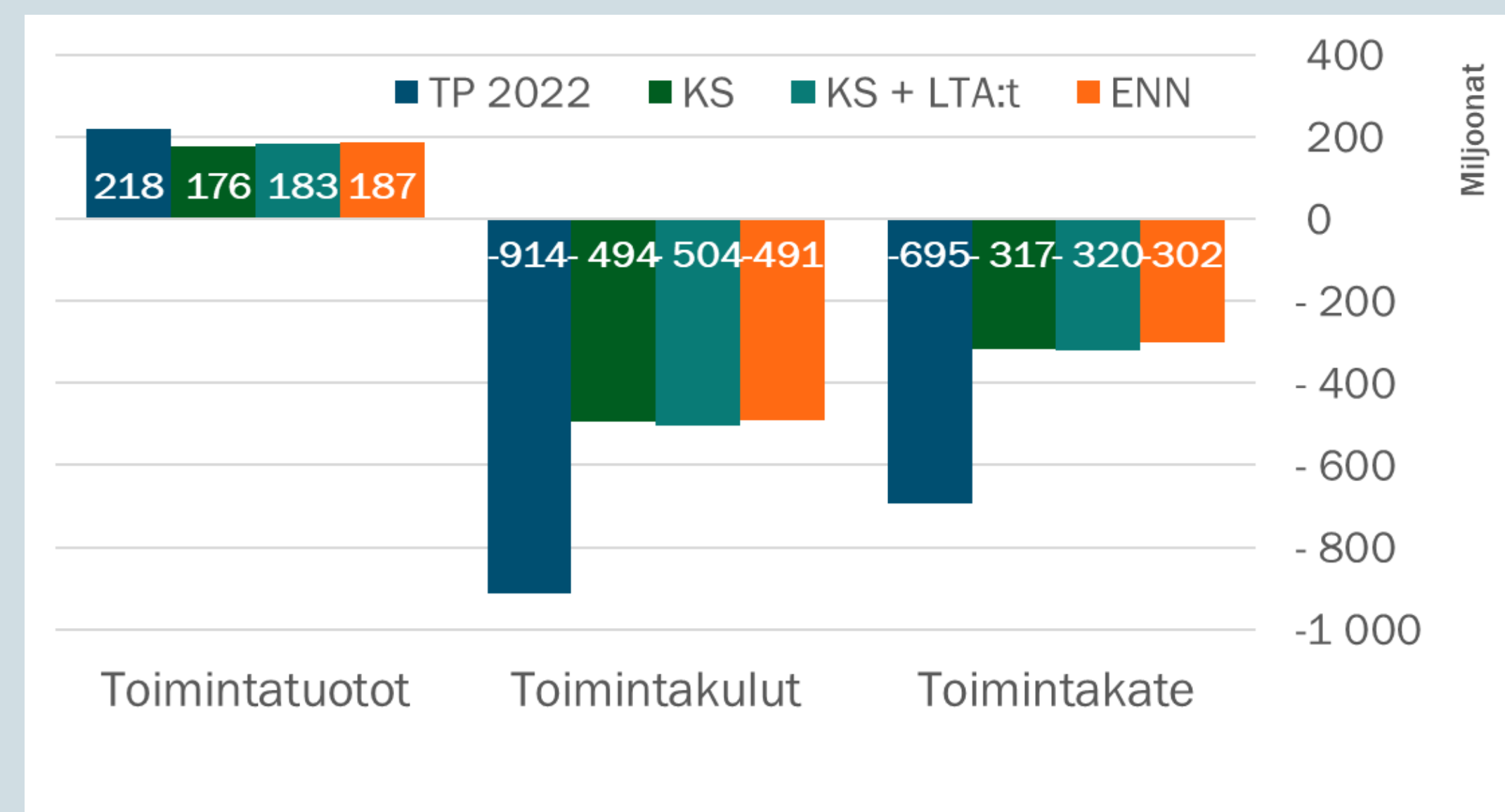
490,6

milj. euroa
(2022: 913,9)

- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota suurempina. Maa-alueiden vuokratuotot ja ulkoista rahoitusta saavien projektien tulot ylittävät tuloarviot.
- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota pienempinä. Kulujen hillinnän lisäksi toimintakuluarvio toteutui pienempänä kiinteistöjen ylläpitomenojen, maksettavien avustusten, projektien ja tapahtumien sekä työllistämistoimien osalta.

Valtuuston 13.3.2023, 12.6.2023 ja 2.10.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

Verotulojen toteuma

Kunnallisverojen toteuma on 225,4 milj. euroa, joka ylittää 1,5 milj. euroa viimeisimmän ennusteen. Valmistuneen 2022 verotuksen oikaisu marraskuussa oli ennusteen mukaisesti +3,0 milj. euroa. Myös joulukuussa toteutettu jako-osuuksien oikaisu oli Lahdelle 0,5 milj. euroa positiivinen.

Vuoden 2023 toteuma sisältää

- verovuoden 2022 tilityksiä 35,0 milj. ja
- verovuoden 2023 tilityksiä 182,9 milj. euroa.

Verovuoden 2022 maksuunpannut* kunnallisverot olivat 455,7 milj. euroa (2021 valmistumisajankohdan mukaan 439,6 milj. euroa). Verovuosi 2023 valmistuu lokakuun 2024 lopussa.

*maksuunpantu: valmistuneen verotuksen perusteella kunnalle kuuluva osuus ao. verovuoden veroista.

Kiinteistöverojen toteuma on 46,8 milj. euroa, joka ylittää 0,2 milj. euroa viimeisimmän ennusteen.

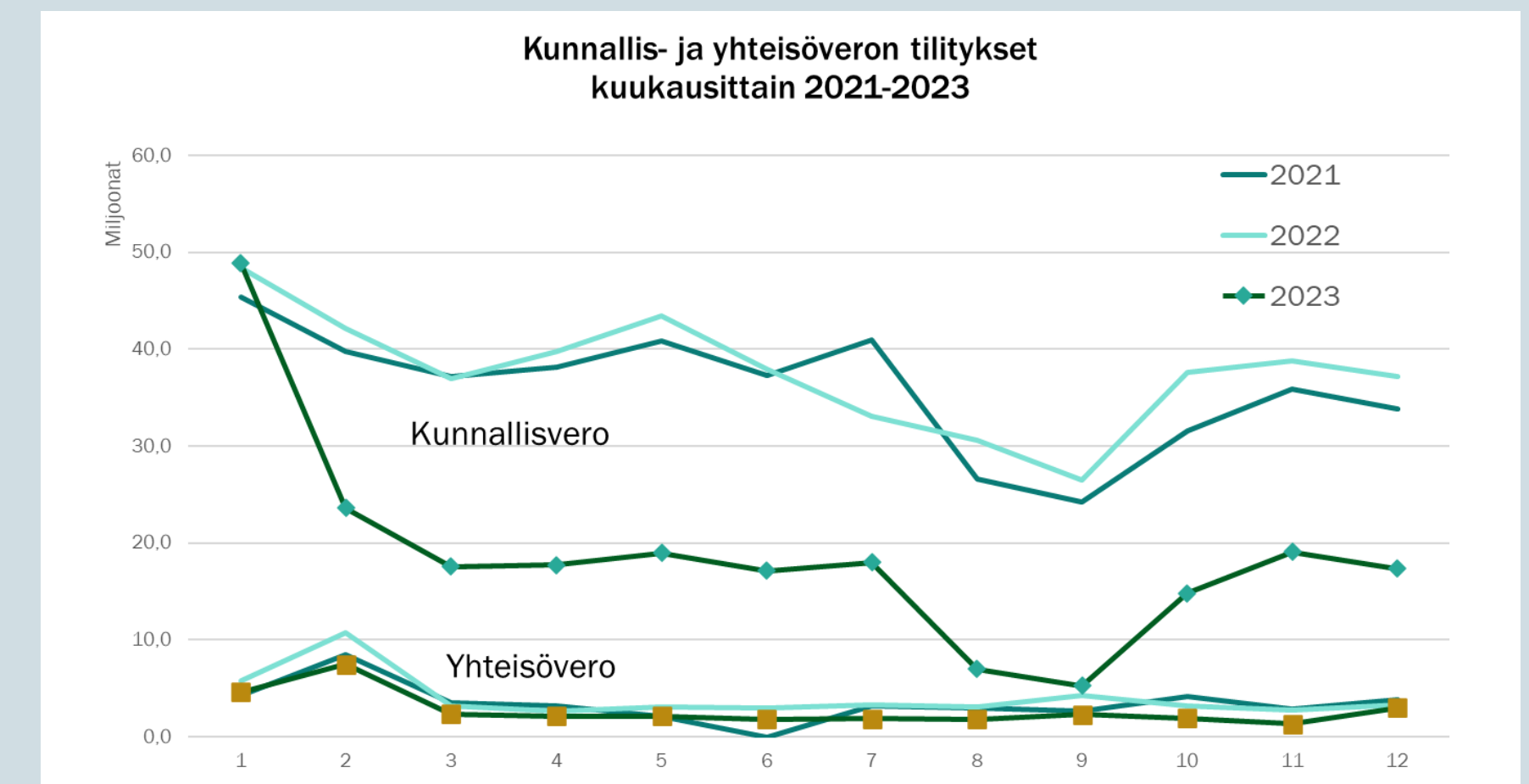
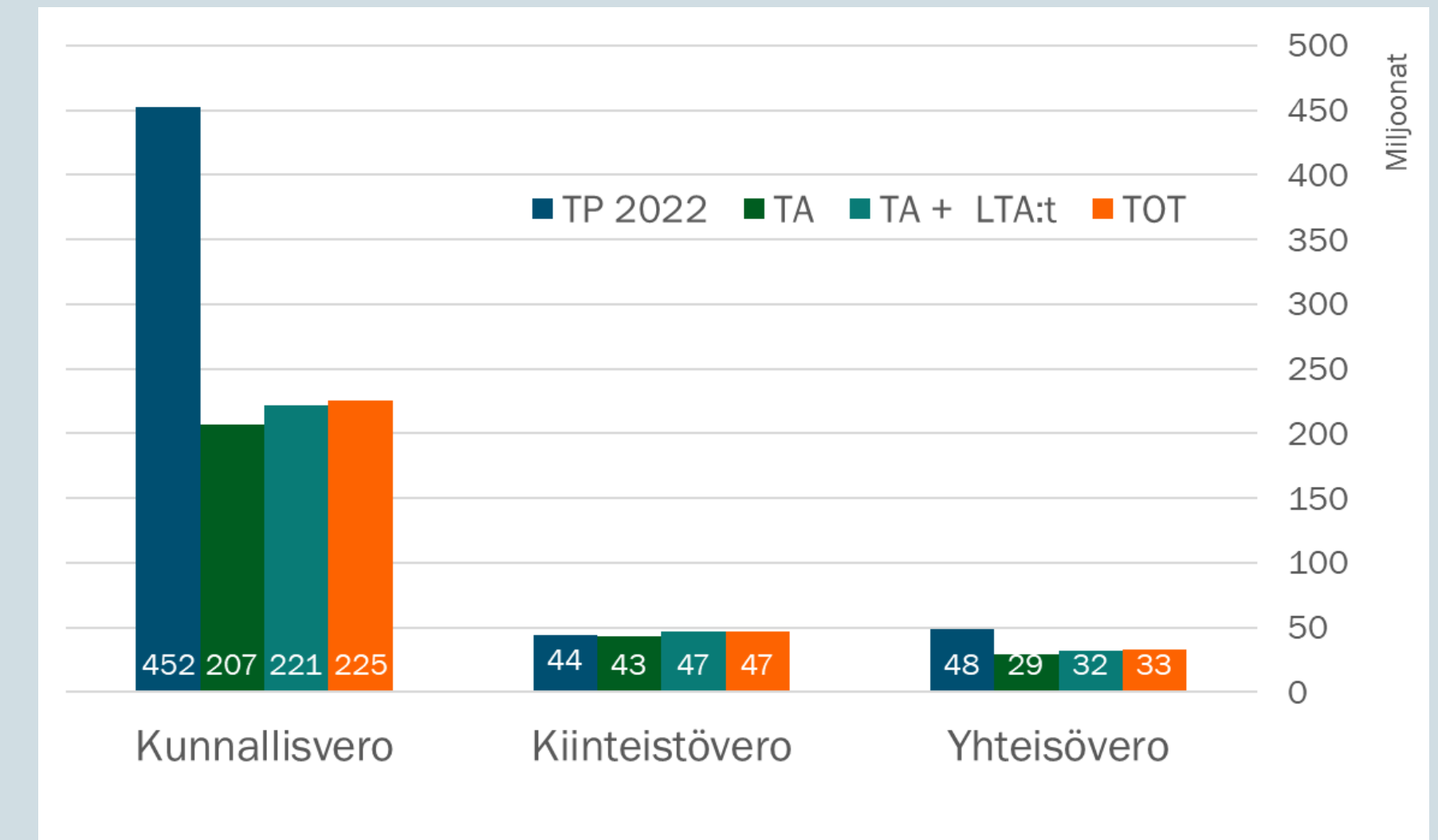
Talousarviovuoden 2023 toteuma sisältää verovuoden 2022 kiinteistöveroja 2,8 milj. euroa sekä aiempien vuosien oikaisuja -0,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 kiinteistöveroja tilitettiin talousarviovuoden aikana 44,7 milj. euroa, ja siirtyviä tilityksiä on edellisvuoden mukaisesti noin 2,8 milj. euroa.

Yhteisöverojen toteuma on 32,6 milj. euroa, joka ylittää 0,7 milj. euroa viimeisimmän ennusteen. Ennakkoverojen heikko kehitys, yritysten tilitysrytmit sekä joulukuun positiivinen tilitys vaikuttivat toteumaan. Joulukuun tilitys oli 1,7 milj. euroa marraskuun tilitystä suurempi johtuen pääsääntöisesti verovuoden 2022 oikaisuista.

Tilinpäätöstoteuma sisältää verovuoden 2022 tilityksiä 11,6 milj. ja verovuoden 2023 tilityksiä 19,2 milj. euroa.

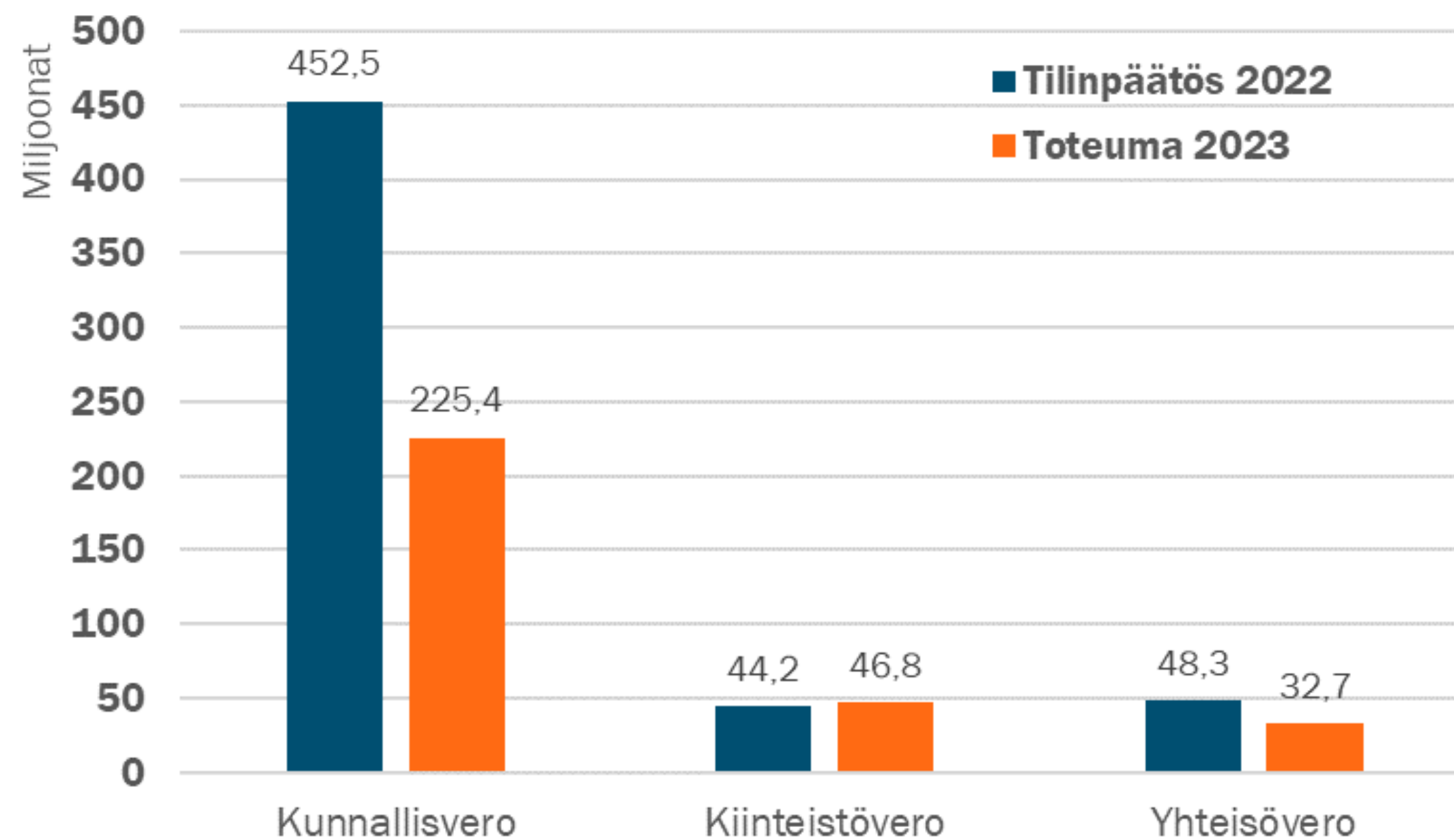
304,8 milj. euroa (2022: 545,1)

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2023 nähden.

Verovuoden 2022 jäännösverot ennakoitua suuremmat

	Tilinpäätös 2022	Alkuperäinen talousarvio 2023	Voimassa oleva talousarvio 2023	Toteuma 2023	Toteuman muutos% 2023/2022	Poikkema TP-VTA 2023
Kunnallisvero	452 477 252	206 785 000	221 300 000	225 383 374	-50,2 %	4 083 374
Kiinteistövero	44 241 527	43 200 000	46 500 000	46 807 072	5,8 %	307 072
Yhteisövero	48 348 782	29 331 000	31 900 000	32 652 219	-32,5 %	752 219
Verotulot yhteensä	545 067 561	279 316 000	299 700 000	304 842 666	-44,1 %	5 142 666

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2023 nähden.

Kunnallisvero

- Kunnallisveron %-yksikön leikkaus 12,64 %-yksiköllä
- Verovuoden 2022 jäännösverot ja ansiotulojen kehitys 2023 kasvattivat toteumaa alkuvuonna

Kiinteistövero

- Rakennuskustannusindeksin nousu kasvatti rakennusten verotusarvoja, mikä paransi verotuottoa

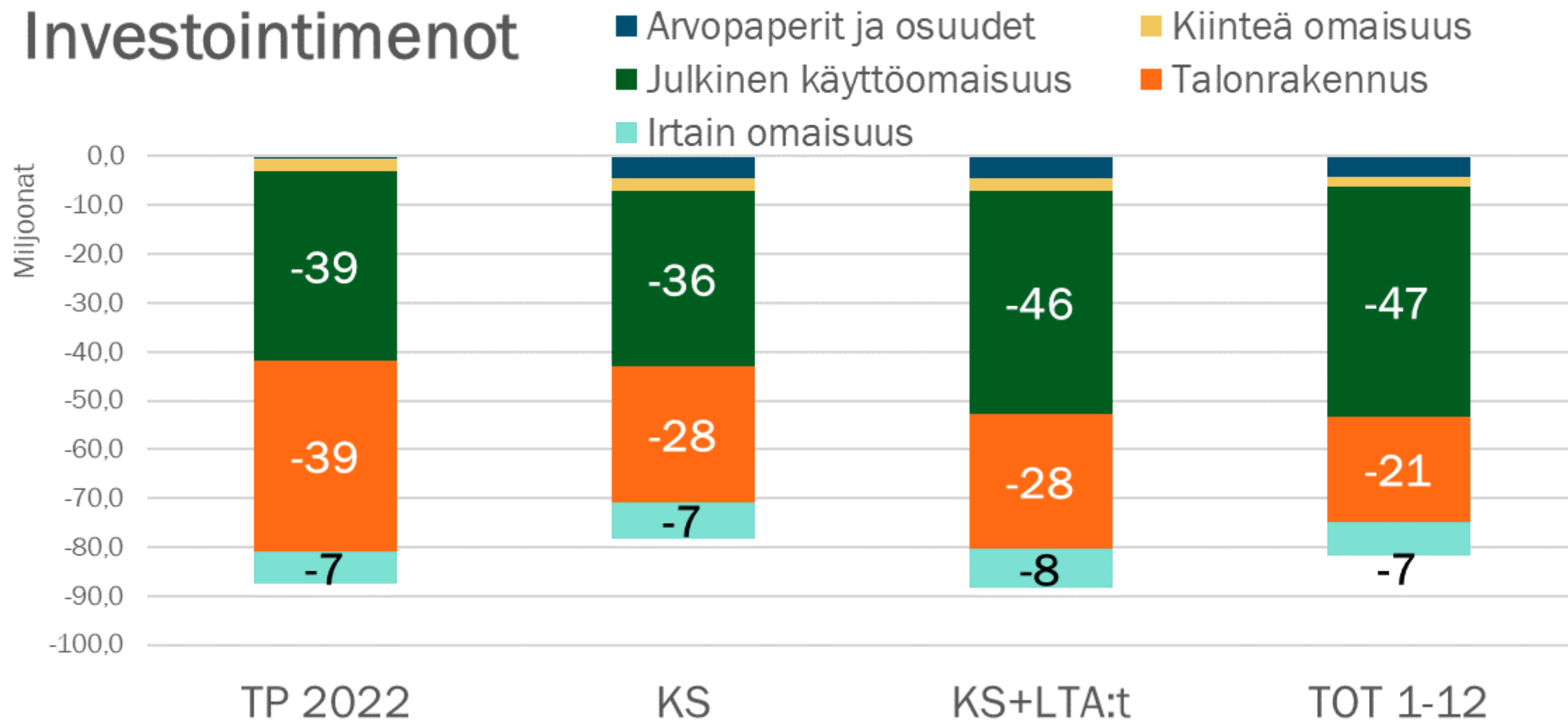
Yhteisövero

- Yhteisöveron %-yksikön leikkaus noin kolmanneksella
- Verovuoden 2022 jäännösverot vaikuttivat positiivisesti toteumaan

Investointien tilannekatsaus

Investointimenot

- Investointimenojen arvioidaan toteutuvan voimassaolevaa talousarviota pienempinä -6,7 milj. euroa
- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 2,4 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 47,1 milj. euroa ja noin 103,0 %
- Vuoden 2023 investoinnit valmistuivat pääasiassa ajallaan. Haasteita on aiheuttanut kustannusten nousu. Muutaman hankkeen toteutus on siirtynyt vuodelle 2024 suunnitelmien puuttumisen takia.
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 21,5 milj. euroa ja 77,6 % talonrakennuksen budjetista.
- Renkomäen monitoimitalon uudisrakennus ja Kivimaan koulun perusparannus ovat valmistuneet tammikuussa 2023.
- Kaupungintalon perusparannus valmistui kesällä 2023
- Kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökauppa toteutui 31.5.2023 ja kauppahinta oli 35,7 milj. euroa

31.12.2023

INVESTOINTI-
MENOT

81,7

milj. euroa

(KS+LTA:t: 92,5 %)

INVESTOINTI-
TULOT

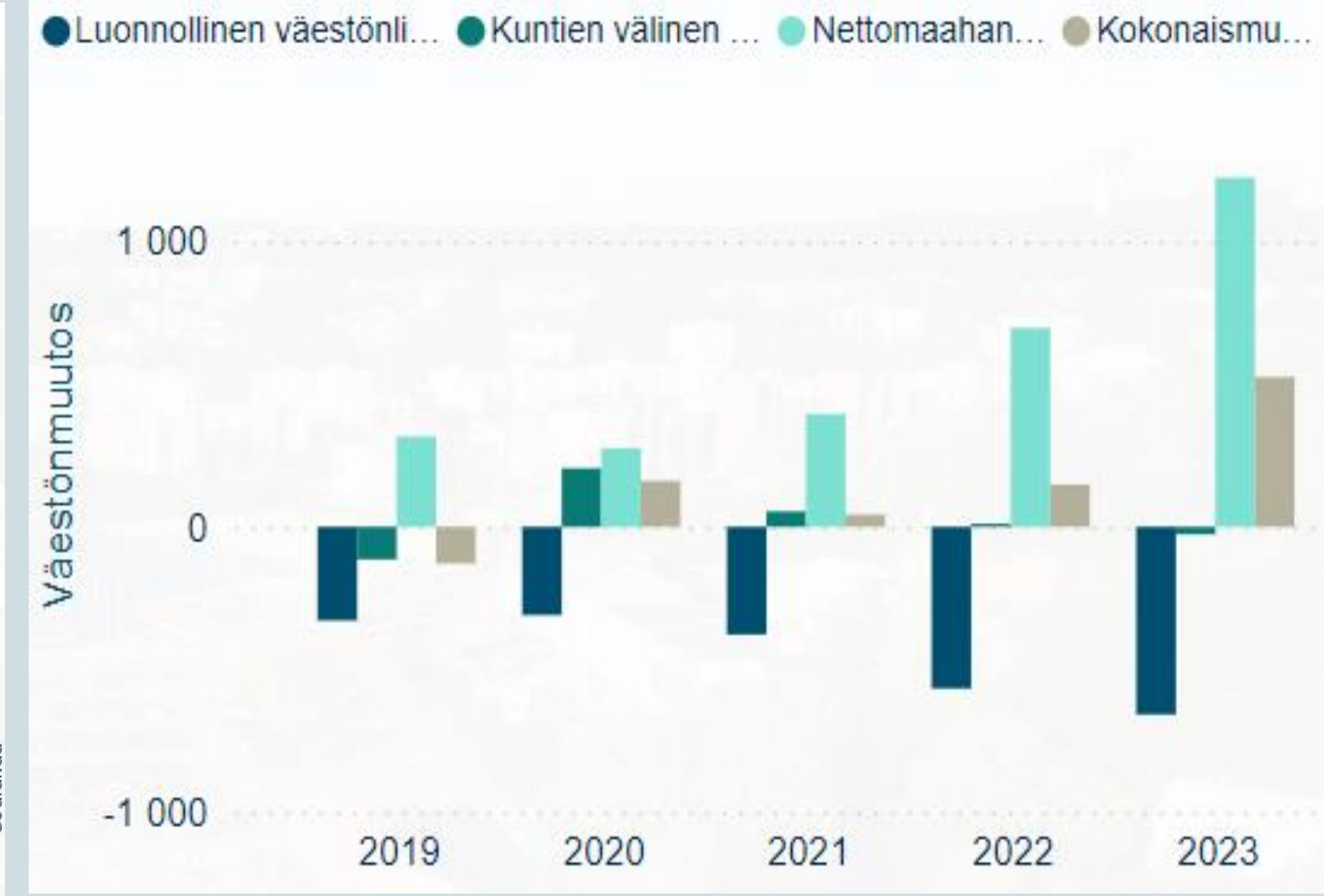
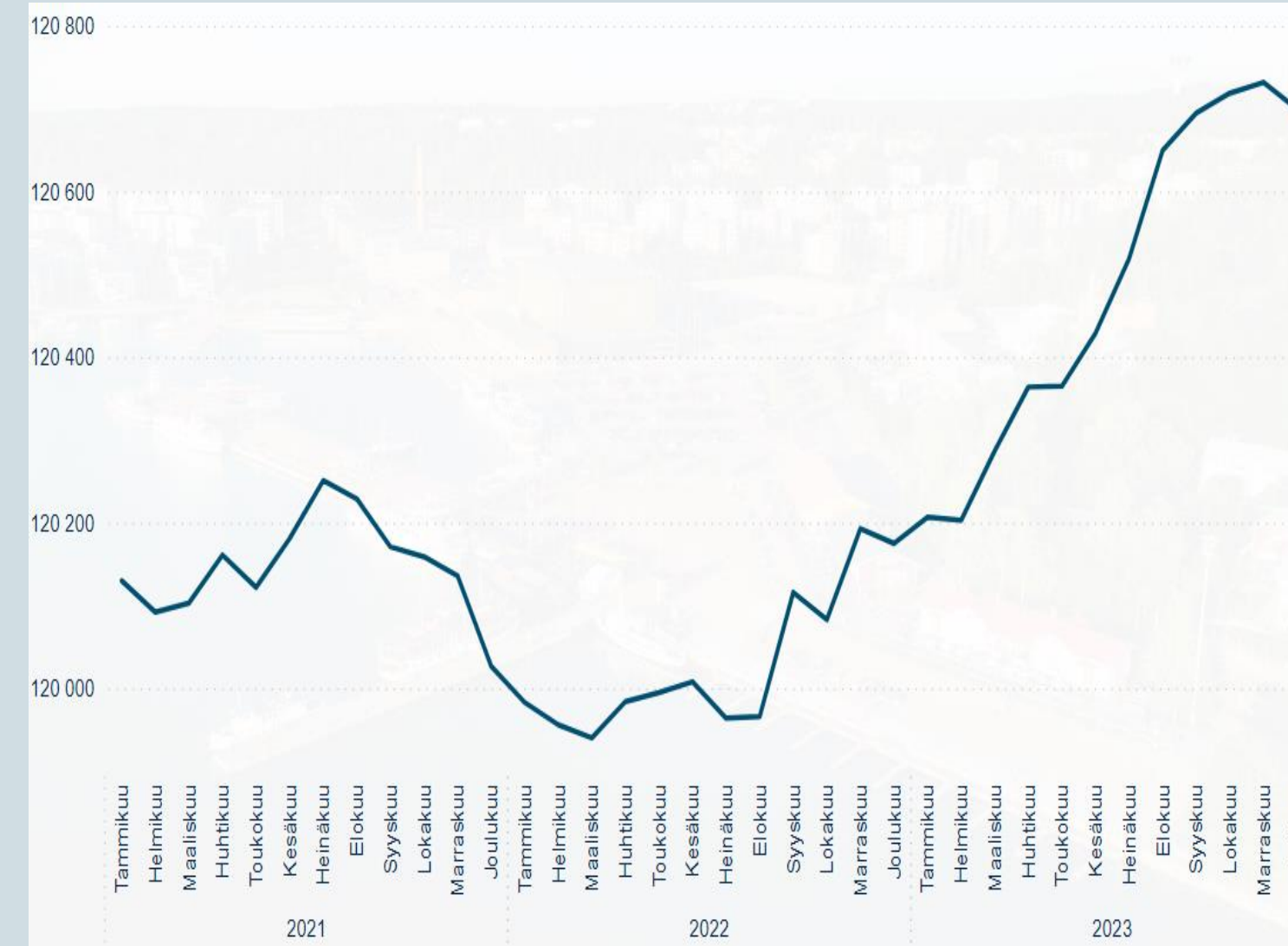
38,9

milj. euroa

(KS+LTA:t: 79,8 %)

Väestön tilannekatsaus

- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden kaupungin väkiluku oli joulukuun 2023 lopussa 120 700. Kaupungin väkiluku kasvoi vuoden 2023 aikana 525 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 1 223 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 657 vähemmän kuin kuolleita.
- Joulukuun ennakkotilaston mukaan vuonna 2023 Lahdessa syntyi 816 lasta, mikä on 90 lasta vähemmän kuin vuonna 2022. Myös syntyvyys laski edellisvuodesta. Kuolleiden määrä oli 1 473 vuonna 2023, mikä on lähes sama kuin edellisvuonna.
- Ulkomailta muutti Lahteen vuoden 2023 aikana 1 442 henkeä ja Lahdesta ulkomaille 219 henkeä. Maahanmuuttoa oli 540 enemmän ja maastamuuttoa 14 enemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2023 maahanmuuttojen lukumäärässä on maaliskuusta eteenpäin voinut olla mukana tilapäisen suojelun nojalla Suomesta oleskeluluvan saaneita ukrainalaisia, kun heillä on ollut mahdollisuus hakea kotikuntaa. Eri kansalaisuuksista Ukrainan kansalaisten maahanmuutto kasvoi selvästi eniten edellisvuodesta, 463 hengellä.
- Vuonna 2023 Lahti menetti 26 asukasta muihin kuntiin. Vuoden aikana tulomuuttoa Lahteen muista kunnista oli 5 389 ja lähtömuuttoa Lahdesta oli 5 415. Tulomuuttajia Lahteen oli 366 vähemmän ja lähtömuuttajia Lahdesta oli 337 vähemmän kuin vuonna 2022.

VÄESTÖ
120 700
ennakkotieto
(2022: 120 175)

LUONNOLLINEN VÄESTÖNLISÄYS
- 657

KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO
- 26

NETTOMAAHANMUUTTO
1 223

VÄKILUVUN KORJAUS
- 15

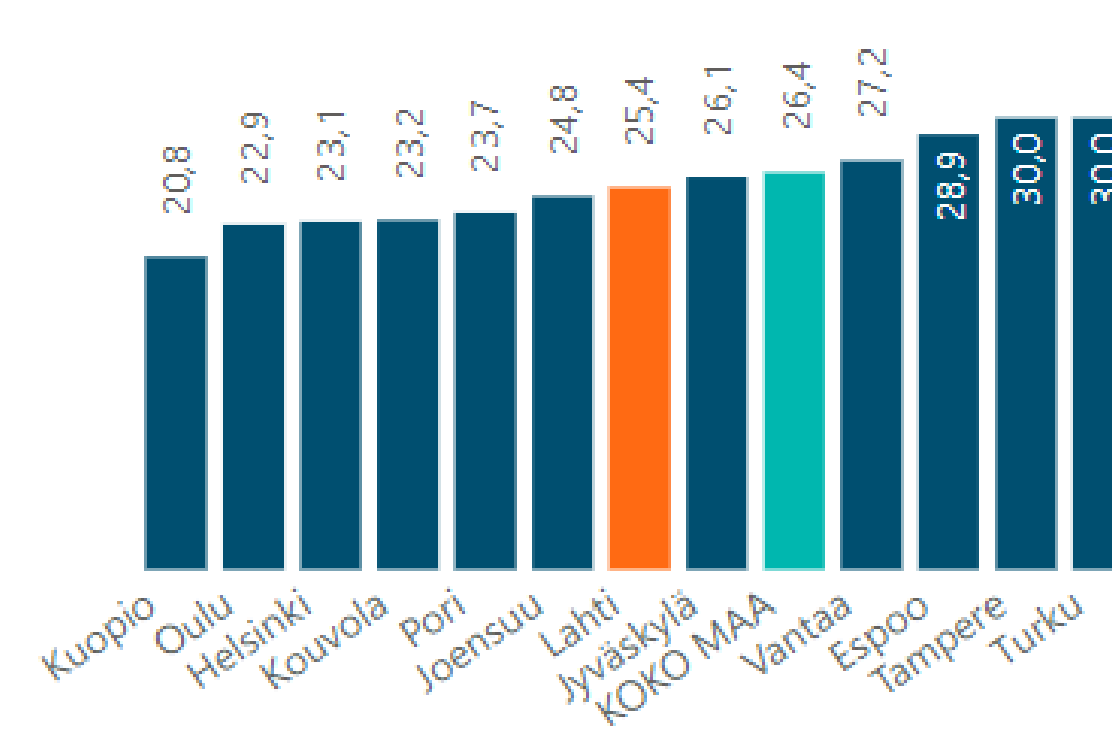
KOKONAIS MUUTOS
525

Lisätietoja [Lahti.fi](https://www.lahti.fi): Väestökatsauksen seuranta

Työllisyyden tilannekatsaus

- Lahdessa avoimia työpaikkoja oli joulukuussa 2023 yhteensä 2 991 ja joulukuussa 2022 oli yhteensä 4 486.
- Osaavan työvoiman saatavuus on edelleen ongelma eritoten sosiaali- ja terveystaloudella. Uusien avoimien työpaikkojen määrä oli vähentynyt viime vuodesta lähes kaikissa pääammattiryhmässä.
- 12 suurimman kaupunkien vertailussa Lahti sijoittui sijalle 11 työttömyysasteen ollessa 14,9 %). Joensuun (15,5 %) työttömyys-%:n ollessa korkeampi.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 34,6 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa hidasta laskua. Rakennetyöttömien osuus on korkea (55,4 %). Lahden rakennetyöttömien määrä 12 suurimman kaupungin neljänneksi korkein ja olleen 3,9 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Lahti paransi sijoitustaan yhdellä, jolloin Joensuussa, Jyväskylässä ja Porissa rakennetyöttömien osuus oli korkeampi.
- Työttömyys on kasvanut eniten talonrakennusalan ja prosessiteollisuuden lomautusten ja irtisanomisten vuoksi. Lahdessa työttömien määrä kasvoi joulukuussa 853 henkilöllä. Viime vuoden joulukuuhun verrattuna työttömyys nousi 650 henkilöllä.

Aktivointiaste (%), viimeisin kk

Aktivointiaste, %, joulukuu 2023

TYÖTTÖMYYS- ASTE

14,9 %

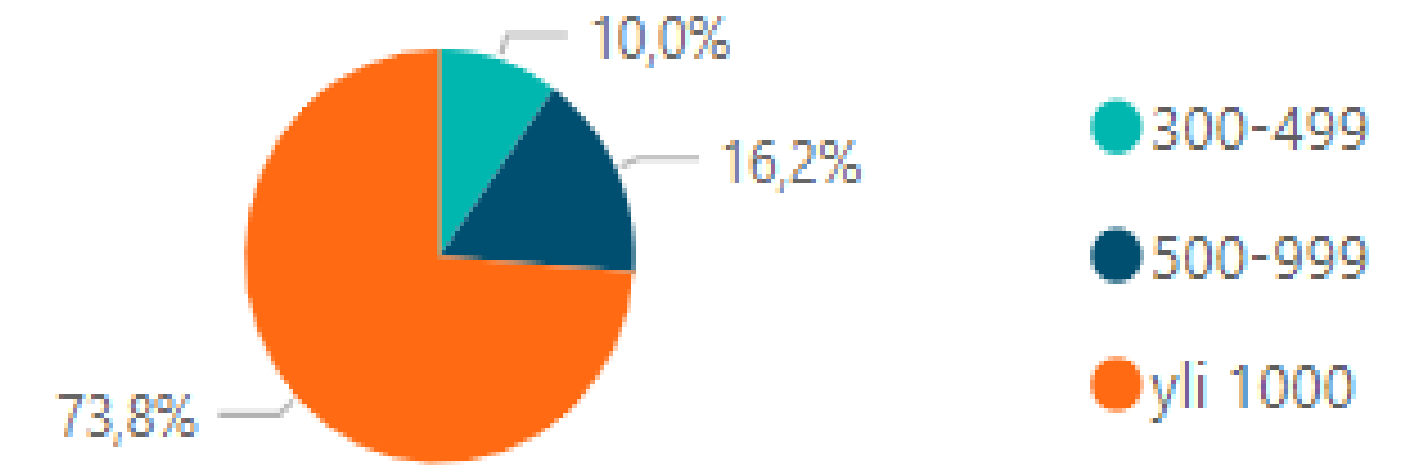
(12/2022: 13,9 %)

AVOIMET UUDET TYÖPAIKAT

1 766

(12/2022: 2 384)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, tyött. keston jakauma, uusin kk (eur)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, joulukuu 2023

NUORISO- TYÖTTÖMYYS

17,4 %

(12/2022: 16,0 %)

AKTIVOINTI- ASTE

25,4 %

(12/2022: 25,2)

TYÖTTÖMÄT

8 381

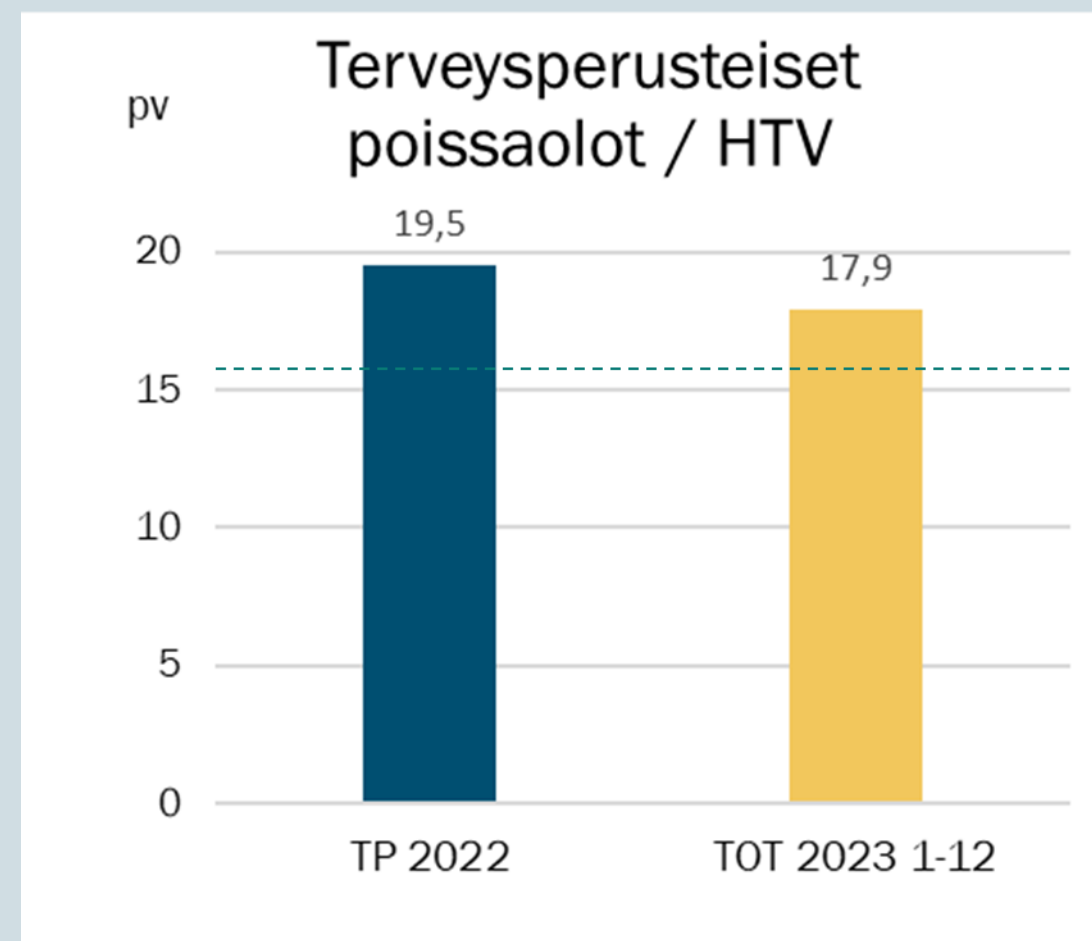
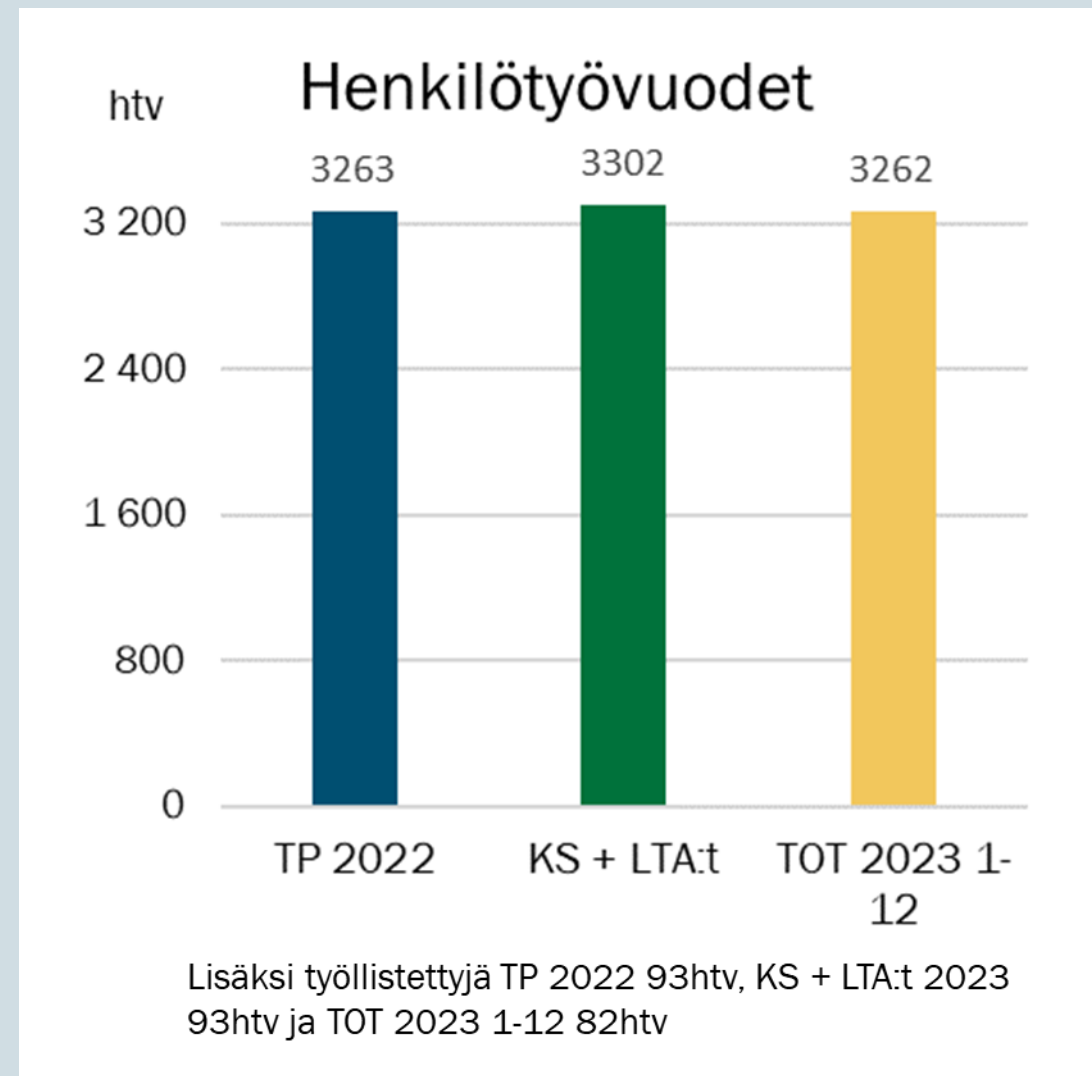
(12/2022: 7 731)

PITKÄAIKAIS- TYÖTTÖMÄT

2 897

(12/2022: 3 464)

Henkilöstö

- Suunnitellut henkilötyövuodet alittuivat kaikilla palvelualueilla. Alitukset johtuvat pääosin siitä, että rekrytointeja ei ole saatu edistettyä suunnitellusti.
- Terveysperusteisten poissaolot vähenivät kaikilla palvelualueilla edellisen vuoden toteumaan verrattuna. Pidemmät poissaolot kasvoivat ja lyhyemmät poissaolot vähenivät. Poissaoloja tavoiteltiin olevan mahdollisimman vähän ja enintään graafissa esitetyn tason verran, mutta tämä ei toteutunut.
- Henkilöstön Työterveyshuollon palvelujen kilpailutuksen johdosta uudeksi palveluntuottajaksi valittiin Mehiläinen Oy. Uusi toimija aloittaa palveluntuottajana 1.4.2024.
- Työsuhde-etuuksien kulttuuri-liikunta-hyvinvointi –maksupalvelun tuottaja kilpailutettiin ja uutena toimijana vuonna 2024 aloittaa Edenred.
- Työhyvinvoinnin pulssikyselyn tulokset valmistuivat. Suosittelemme NPS oli -15 (edellinen mittaus NPS oli -3). Varsinainen laaja työhyvinvointikysely toteutetaan alkuvuonna 2024.